

СЛОБОДЯН ТЕТЯНА, здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **СИРЦЕВА СВІТЛАНА**, к.е.н., доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ТЕХНОЛОГІЯ БЛОКЧЕЙН У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА АУДИТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНІ

У сучасному світі нові технології мають значний вплив на розвиток економіки, а саме сприяють розвитку нових галузей, підвищують продуктивність праці та в цілому покращують якість життя людей.

Останні досягнення в області технологій, такі як хмарові рішення, штучний інтелект і блокчейн, відкривають нові можливості для фінансового сектору економіки, зокрема бухгалтерського обліку та аудиту. Це стає можливим завдяки зменшенню ручного введення даних і підвищенню швидкості, точності та якості обробки інформації.

Так, технологія блокчейн, вперше впроваджена як технологічна база для криптовалют, стала предметом значного інтересу у світі бізнесу. Блокчейн - це форма розподіленого реєстру, де інформація зберігається у вигляді блоків. Основні переваги цієї технології полягають у безпеці та прозорості всіх взаєморозрахунків між учасниками, а також у надійному зберіганні та незмінності даних щодо всіх операцій.

Застосування технології блокчейн у сучасному бухгалтерському обліку та аудиті може істотно підвищити ефективність, надійність і забезпечити прозорість фінансових процесів. Блокчейн можна розглядати як технологію, що базується на принципах бухгалтерського обліку. Його можна використовувати для відображення господарських процесів, зберігання активів, а також для відстеження руху коштів та перевірки рахунків. Використання даної технології у процесі ведення бухгалтерського обліку значно зменшує час, потрібний для проведення різноманітних господарських операцій.

Інтегруючи блокчейн поетапно у процес ведення бухгалтерського обліку, можна досягти повної автоматизації аудиту [1]. У сфері аудиту використання блокчейн технології може стати важливим при аудиті транзакцій. Завдяки прозорості цієї технології користувачі можуть спостерігати за транзакціями, що спрощує роботу аудиторів, зменшуючи час, який витрачається на вибіркові перевірки.

Крім того, необхідно зазначити, що розвиток цифрової економіки пов'язаний з розширенням можливостей аналізу даних та збільшенням частоти подання звітності, а це в свою чергу сприяє забезпеченню проведення безперервного аудиту даних. Деякі фахівці вважають, що розміщення корпоративної звітності в Інтернет-ресурсах призведе до швидкої публікації та регулярного оновлення звітних даних. Безперервна звітність вимагає, щоб аудит проводився в режимі реального часу. Безперервний аудит означає не тільки збільшення обсягу роботи та швидкості, щоб підтверджувати

достовірність безперервного потоку даних. У більш загальному сенсі це аудит систем і процесів створення інформації. Гарантії будуть поширюватися на те, як інформація створюється. Такий безперервний аудит служитиме як внутрішнім, так і зовнішнім цілям і відіграватиме важливу роль у розумінні того, як блокчейн застосовується в системі безперервного обліку та аудиту

На сьогодні такі міжнародні бухгалтерські організації, як Асоціація дипломованих бухгалтерів (ACCA), Дипломований інститут бухгалтерів з управлінського обліку (CIMA), Дипломований інститут державних фінансів і бухгалтерського обліку (CIPFA) і Міжнародна федерація бухгалтерів (IFAC) на своїх веб-сайтах публікують звіти, що стосуються технології блокчейн. Найбільші аудиторсько-консалтингові компанії «великої четвірки» Deloitte, EY, KPMG і PwC очолили ініціативу щодо впровадження технології блокчейн у свій бізнес. Так, компанія Deloitte створила свій підрозділ Rubix і запустила продукт plug-and-play для блокчейну; EY представила платформу аналізатора блокчейнів для підтримки узгодження даних аудиторських груп; PwC випустила програмне забезпечення для аудиту криптовалют і оновила свій інструмент Halo для аудиту, а KPMG співпрацює з Guardtime, Microsoft, R3 і Tomia для створення послуг на основі блокчейну [2].

Застосування технології блокчейн у бухгалтерських обліку та аудиті має ряд переваг:

- завдяки використанню інтелектуальних контрактів під час запису даних у блокчейн, проведення різних облікових операцій стає автоматичним процесом, що суттєво скорочує допущення помилок;

- блокчейн дозволяє підвищити ефективність роботи бухгалтера (відбувається зниження витрат на ведення бухгалтерського обліку та перевірку його правильності) та мінімізувати кількість помилок;

- технологія блокчейн знижує ймовірність шахрайства. Для зміни запису в блокчейні потрібна одночасна зміна всіх копій розподіленої мережі, а це практично неможливо, і, отже, запобігає можливим випадкам маніпуляцій з даними;

- завдяки технології блокчейн можна автоматизувати безліч аудиторських процесів, що суттєво скоротить час який витрачається аудиторами на опрацювання записів та спростить процес перевірки фінансової звітності.

Навіть з усіма очевидними перевагами та позитивними аспектами блокчейн технології, потрібно розглядати її застосування в обліку та аудиті з обачністю, враховуючи всі можливі негативні аспекти. Багато учасників бізнес-спільноти вважають, що через складність та поки що експериментальний характер цієї технології пройде ще чимало часу, перш ніж ми зможемо повністю оцінити її потенціал. Також слід пам'ятати, що для впровадження блокчейну потрібно буде змінити менталітет персоналу, основні принципи корпоративної культури, бізнес-процеси та моделі, що потребує часу та додаткових витрат. Крім того, принцип відкритості та доступності інформації, що передбачений блокчейн технологією, може негативно вплинути на діяльність підприємства через можливе розголошення конфіденційних даних [3,

с. 141].

Використання блокчейн технологій у сферах бухгалтерського обліку та аудиту передбачає захоплюючі перспективи, проте на цьому шляху існують визначені виклики, які вимагають уважного вирішення. Одним з ключових аспектів є необхідність встановлення уніфікованих міжнародних стандартів, які регулюватимуть використання блокчейну у фінансовій звітності та аудиті. Це стане основою для стандартизації та взаємовизнання використання технології на міжнародному рівні.

В Україні наразі відсутнє законордавчо-нормативне регулювання операцій, що базуються на технології блокчейн. Так, Законопроект «Про обіг криптовалюти в Україні» знаходиться на стадії розробки, а Національний банк України у своїх поясненнях вважає біткоїн як грошовий сурогат, заборонений для використання на території України [4].

Україна демонструє активний інтерес до використання технології блокчейн у сфері бухгалтерського обліку та аудиту. Однак, для успішного впровадження цього інноваційного підходу, необхідне чітке та комплексне нормативно-правове регулювання, яке на сьогодні відсутнє.

Таким чином, запорукою успіху впровадження блокчейну в сфері бухгалтерського обліку та аудиту в Україні є розробка стандартів, що регулюватимуть використання технології в цих галузях. Конфіденційність та відповідність новим вимогам матимуть вирішальне значення для побудови довіри та дозволять блокчейну успішно функціонувати в українському бізнес-середовищі.

Список використаних джерел

1. Бабінська С.Я. Технологія блокчейн в аудиті: сучасний стан та перспективи застосування. *Економіка та суспільство*. 2022. №36. doi: 10.32782/2524-0072/2022-36-26.
2. Han, H., Shiwakoti, R., Jarvis, R., & Mordi, Ch., & Botchie, D. (2023). Accounting and auditing with blockchain technology and artificial Intelligence: A literature review. *International Journal of Accounting Information Systems*, 48, pp. 1-16.
3. Попівняк Ю. Технологія блокчейн у бухгалтерському обліку й аудиті: сучасний стан, можливості та перспективи застосування. *Економіка, управління та адміністрування*. 2019. № 3 (89). С.137-144.
4. Вакульчик О.М., Брайко В.С. Перспективи та проблеми впровадження блокчейн-технологій в обліку та аудиті. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2021. №1(71). С.63-70.

